

**ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ,
ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ**

Пуйо Ольги Ігорівни

**«Рухливі ігри як засіб формування ціннісних орієнтацій
дітей старшого дошкільного віку»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта**

Дисертацію Пуйо Ольги Ігорівни «Рухливі ігри як засіб формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку», подану на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 012 Дошкільна освіта, виконано на кафедрі педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка (протокол № 3 від 23 жовтня 2018 року).

Дисертаційну роботу виконано в межах реалізації наукових тем кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка «Теоретико-методичні засади розвитку освітніх технологій у закладах дошкільної та початкової освіти», номер державної реєстрації 0120U105364 та кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка «Нова стратегія професійної підготовки педагога в умовах євроінтеграції», номер державної реєстрації 0116U002963; 2016 – 2021 pp.

З метою підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Рухливі ігри як засіб формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку» вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол № 2 від 25.02.2021 р.) визначено, що попередня експертиза дисертації

проводитиметься на базі кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка та призначено двох рецензентів:

1. *Желанову Вікторію В'ячеславівну*, професора кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктора педагогічних наук, доцента;
2. *Паламар Світлану Павлівну*, доцента кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидата педагогічних наук, старшого наукового співробітника.

Актуальність теми дослідження. Соціально-економічні, політичні, інноваційно-освітні трансформації в житті України, а також стратегічні напрями реформування всіх ланок освіти, які задекларовано в низці державних нормативно-правових документів (Закони України «Про освіту» (2017 р.), «Про дошкільну освіту» (2001 р.), «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.» (2013 р.), «Базовий компонент дошкільної освіти» (2021 р.), Проект концепції позашкільної освіти (2019 р.)), загострюють проблему формування аксіологічної сфери особистості. Оскільки саме вона є регулятором й мотиватором поведінки особистості й синтезує суспільне, культурне й особистісне. Проте об'єктивні ускладнення, які існують у нашій державі деформують цінності особистості, породжують домінування матеріальних цінностей над духовними, що суперечить людській природі й актуалізує необхідність реалізації аксіологічного підходу в сучасній дошкільній освіті. Враховуючи специфічні особливості старшого дошкільного віку, варто відзначити, що ефективною сферою формування ціннісних орієнтацій є рухливі ігри, оскільки гра є провідною діяльністю дошкільника. Отже, констатуючи суспільну й практичну актуальність теми представленої дисертації, необхідно звернути увагу й на її наукову актуальність. Оскільки педагогічна аксіологія є поширеним напрямом вітчизняної педагогічної теорії та практики, що активно розвивається в сучасному науковому й освітньому

просторі України. Проте аспект впровадження її положень в дошкільній освіті є дослідженням недостатньо.

Окреслені об'єктивні обставини зумовлюють необхідність обґрунтування, розробки й експериментальної перевірки педагогічних умов формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливих ігор.

Отже, в світлі сказаного, проблема, що порушується в дисертації Пуйо Ольги Ігорівни «Рухливі ігри як засіб формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку», вбачається актуальною й доцільною.

Об'єктом дослідження є формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку.

Предметом – педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливих ігор.

Мета дисертаційної роботи полягає в обґрунтуванні та експериментальній перевірці ефективності педагогічних умов формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливих ігор.

Мета дослідження конкретизована в таких **завданнях**:

1. Проаналізувати формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку як психолого-педагогічну проблему.
2. Визначити сутність, структуру, критерії, показники та рівні сформованості ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку.
3. Розкрити потенціал рухливих ігор щодо формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку.
4. Обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливої гри.

Методи дослідження. Достовірність й надійність наукових результатів рецензованої роботи забезпечена використанням комплексу методів дослідження. Позитивним є те, що методи добиралися відповідно до завдань

конкретного етапу дослідження, прийоми та операції з теоретичним і фактичним матеріалом здійснювалися в послідовності, відповідно до програми дослідження. Отже для досягнення мети та вирішення поставлених завдань було застосовано: *теоретичні методи* – аналіз, синтез, порівняння, систематизація та узагальнення наукової літератури; індукція, дедукція – з метою уточнення поняттєво-категоріального апарату дослідження, вивчення теоретичних аспектів, позицій та поглядів науковців і практиків на означену проблему, а також систематизація та узагальнення отриманих експериментальних даних; контент-аналіз ділової, нормативно-методичної документації; *емпіричні методи* – педагогічне спостереження, бесіда, анкетування – для встановлення рівнів сформованості ціннісних орієнтацій старших дошкільників; педагогічний експеримент – для перевірки педагогічних умов формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливої гри; *методи математичної статистики* – для визначення статистичної значущості отриманих у ході експерименту результатів.

Особиста участь автора в отриманні конкретних наукових результатів, викладених у дисертації. Дисертація є самостійною науковою працею, в якій висвітлено власні ідеї й напрацювання авторки, що уможливили розв'язання завдань дослідження. Робота містить теоретичні та практичні положення й висновки, сформульовані дисеранткою особисто. Використані в дисертації концепції, ідеї, підходи інших науковців мають відповідні посилання і застосовані лише для підкріplення й аргументації ідеї дисертаційної роботи. Цитування та посилання виконано коректно, з дотриманням бібліографічних вимог та базових положень наукової етики. Положення дисертації, що виносяться на захист та висновки зроблено самостійно.

Здобувачка має 3 публікації у співавторстві:

1. Bielenka H., Puyo O. (2020). Педагогічні умови використання рухливих ігор з метою формування ціннісних орієнтацій дошкільників. *Pedagogia. Zeszyty naukowe*. Nr. 1. Ryki. S. 6-10. Poland. ISSN 2544-8889
2. Бєленька Г. В., Пую О. І. (2019). Формування ціннісних орієнтирів дітей дошкільного віку: Сінгапур – Україна, порівняльний аспект. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка*. Сер. Педагогіка. №2. С. 6-14.
3. Bielenka H., Puyo O. (2019) Empathy formation of senior preschool aged children in the process of active games. Modern world tendencies in the development of science. Vol. 2. London. 308 p. P. 16-25.

Особистий внесок здобувача у монографії у співавторстві з Г. Бєленькою «Empathy formation of senior preschool aged children in the process of active games» («Формування у дітей старшого дошкільного віку емпатії під час рухливих ігор») автору належать прийоми проведення рухливих ігор, авторські малі фольклорні форми (римівки дружби, заохочення), особливості керівництва вихователями рухливою грою дітей старшого дошкільного віку з метою прояву емпатії, у статті «Формування ціннісних орієнтирів дітей дошкільного віку: Сінгапур – Україна, порівняльний аспект»: автору належить порівняльний аналіз змісту та організації процесу формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку України та Сінгапуру, опис підходів у дошкільній освіті обох країн до вільної гри дітей з метою формування соціальних компетентностей і цінностей спілкування. У статті «Педагогічні умови використання рухливих ігор з метою формування ціннісних орієнтацій дошкільників» автору належить опис педагогічних умов формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження. Аналіз наукової новизни представленого дослідження дає підстави констатувати, що дисеранткою *вперше* визначено сутність та структуру ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку, що містить емоційно-ціннісний,

когнітивний, діяльнісний компоненти; обґрунтовано критерії, показники та рівні (високий, середній, низький) сформованості ціннісних орієнтацій старших дошкільників засобами рухливих ігор; розкрито потенціал і доведено вплив рухливих ігор на формування цінностей співпереживання, дружби, взаємодії у дітей старшого дошкільного віку; визначено динаміку формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників; теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливих ігор; *уточнено*: трактування поняття «ціннісні орієнтації» з урахуванням філософських, соціологічних, психологічних, педагогічних підходів; зміст поняття «формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників»; зміст підготовки вихователів з метою формування цінностей у дітей старшого дошкільного віку; *набули подальшого розвитку*: теоретичні підходи до використання рухливих ігор як засобу формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників; трактування понять взаємодії, співпереживання та дружби як цінностей; тлумачення понять емпатії, комунікативності, впевненості, ініціативності, відповідальності як особистісних якостей старшого дошкільника.

Наукове значення результатів дослідження акумулюється в наступних позиціях:

Здійснено грунтовний міждисциплінарний розгляд феномену «ціннісні орієнтації» у межах філософії, соціології, психології та педагогіки.

Розкрито особливості дошкільного віку, а саме: супідрядність мотивів, потяг до реалізації актуальних потреб, довільність пізнавальної сфери та поведінки, пріоритет ігрової діяльності у контексті формування ціннісних орієнтацій старшого дошкільника.

Схарактеризовано особливості різних типів рухливих ігор, а саме ігор-забав, музичних та народних ігор й розкрито їх формувальний потенціал щодо ціннісних орієнтацій старших дошкільників.

На схвальну оцінку заслуговує компаративна складова роботи, пов'язана з аналізом італійського, австрійського, німецького, американського й сінгапурського досвіду використання рухливих ігор у формуванні ціннісних орієнтацій дошкільників.

Проаналізовано нормативну базу дошкільної освіти, а саме: Базовий компонент дошкільної освіти (2021 р) (освітні лінії: «Дитина в соціумі», «Особистість дитини», «Гра дитини»); освітні програми, що регламентують освітній процес в сучасних ЗВО («Впевнений старт», «Дитина», «Стежина», «Світ дитинства», «Скарбниця моралі», «Вчимося жити разом», «Соняшник», «Я у світі»), річні плани, календарно-тематичне планування в ЗДО у контексті їх можливостей щодо формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників.

Презентовано процес професійної підготовки в ЗВО, зорієнтований на готовність майбутнього вихователя ЗДО до формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників засобами рухливих ігор.

Обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено педагогічні умови ефективного формування ціннісних орієнтацій старшого дошкільника засобами рухливих ігор, а саме: готовність майбутніх вихователів до формування ціннісних орієнтацій в дітей старшого дошкільного віку засобами рухливих ігор; системна робота з дітьми з розвитку емоційної чутливості, емпатії; виключення змагального ефекту в грі; надання дітям свободи прояву ініціативи під час рухливих ігор та втілення набутих знань у міжособистісні взаємини.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Пуйо О. І., висловимо певні зауваження й побажання.

1. Потребують уточнення певні позиції наукового апарату дослідження:
 - бажано більш переконливо й структуровано представити актуальність проблеми дисертації.
2. У підрозділі 1.1 презентовано міждисциплінарні підходи до поняття «ціннісні орієнтації». Проте, дисидентці варто звернути увагу на дещо

лаконічне подання саме педагогічного трактування ціннісних орієнтацій особистості.

3. Маємо констатувати, що виклад матеріалу в підрозділах 1.1, 1.2 має переважно описовий характер, бажано було б посилити їх аналітичну складову.

4. Вважаємо, що потребує більш детального розкриття сутність та структура ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку.

5. Рекомендуємо дисертантці визначити критерії сформованості ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку суголосно з їх структурою. У поданому варіанті дисертації критерії ототожнюються з показниками.

6. У підрозділі 2.3., на нашу думку, варто було б представити цілісне обґрунтування педагогічних умов формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників засобами рухливих ігор, а в розділі 3 вже представити їх впровадження.

7. Вважаємо, що було б доцільним більш чітко представити діагностичний інструментарій роботи відповідно до критеріїв сформованості ціннісних орієнтацій старших дошкільників засобами рухливих ігор, можливо у табличній формі. Таке його подання сприяло б більш детальному висвітленню логіки використання діагностичних методик.

8. Дисертантці необхідно звернути увагу на удосконалення висновків до розділів у напрямі їх узагальненості, загальних висновків – у напрямі відповідності до завдань дослідження.

Практичне значення роботи полягає в тому, що теоретичні положення та практичні висновки можуть бути використані працівниками закладів дошкільної освіти, викладачами вищих педагогічних закладів спеціальності 012 «Дошкільна освіта», а також у системі післядипломної освіти педагогічних працівників для вдосконалення змісту, форм і методів формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливих ігор. Практичні здобутки автора представлено такими напрацюваннями:

запропоновано зміст та алгоритми проведення сучасних рухливих ігор («Підіпри вежу», «Перенеси через місточок», «Весела гусінь», «Переправа», «Парашут», «Ринва», «Звивиста доріжка», «Поїзд»), здійснено авторську підбірку дидактичних ігор, спрямованих на формування емоційного інтелекту дітей («Відгадай емоцію», «Дзеркало емоцій», «Подаруй емоцію», «Пантоміма емоцій», «Абетка емоцій», «Відреагуй по-іншому», «Кімната сміху»), запропоновано методи і прийоми організації та проведення рухливих ігор, ігрові прийоми в процесі проведення рефлексії та введення малих фольклорних форм (дружилки, жартівліві римівки, емпатичні вигуки), які сприяють формуванню цінностей дружби, співпереживання, взаємодії у дітей старшого дошкільного віку; розроблено систему заходів і форм роботи з батьками (круглий стіл, інформаційна пам'ятка, дискусія, тренінги, ігрові практикуми) щодо формування цінностей старших дошкільників засобами рухливих ігор, підбірку вправ та дидактичних ігор для батьків, спрямованих на формування емоційного інтелекту дітей; методичні рекомендації для вихователів, матеріали для бесід («Як формувати життєві цінності дітей в грі?», «Правила проведення рухливої гри з метою «розумного керівництва грою»), майстер-класів з навчання прийомам керівництва рухливою грою та засобам вибору рухливої гри дітьми, методичного семінару («Важливість рефлексії у рухливій грі») для використання педагогами в роботі з дітьми старшого дошкільного віку з метою формування ціннісних орієнтацій дружби, співпереживання, взаємодії. Запропоновано матеріали бесід, проблемних дискусій з дітьми передшкільного віку, підбірку музичних рухливих ігор з позитивним емоційним навантаженням, спрямованих на формування цінностей дружби, взаємодії, співпереживання.

Розроблено робочу програму навчальної дисципліни «Організація ігрової діяльності в дошкільному віці» для студентів спеціальності 012 Дошкільна освіта, в змісті якої відображене проблему формування ціннісних орієнтацій дошкільного віку засобами рухливих ігор (тема «Організаційні умови проведення рухливих ігор дошкільників» змістового модуля 1) та

робочу програму для майбутніх вихователів «Наступність ЗДО і початкової школи», змістовий модуль 2 якої включає тему «Вплив рухливих ігор на реалізацію наступності ЗДО і початкової школи» та практичні завдання для самостійної роботи студентів з метою формування ціннісних орієнтацій дітей передшкільного віку засобами рухливих ігор.

Використання результатів роботи. Основні положення та результати дослідження впроваджено в освітній процес закладів дошкільної освіти м. Києва № 589 (довідка № 27 від 10. 07. 2020 р.), м. Новоград-Волинський Житомирської області (довідка № 44 від 14.07.2020 р., довідка №61 від 14. 07. 2020 р.), м. Тернопіль (довідка №15 від 17.06. 2020 р., довідка № 16 від 20.06.2020).

Повнота викладення матеріалів у публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основний зміст дослідження викладено у 20 публікаціях автора (3 – у співавторстві), зокрема – 6 статей у наукових фахових виданнях України, 2 – у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу, 11 – апробаційного характеру, 1 – розділ у монографії міжнародного видання, що додатково відображає наукові результати дисертації.

Публікації, що підтверджують основні наукові результати дисертації.

**Публікації в періодичних наукових виданнях інших держав,
які входять до Організації економічного співробітництва та
розвитку та Європейського Союзу**

1. Puyo O. Active games of preschoolers in the measurement of personal values in Ukraine. (2020). Journal of Education. *Health and Sport*. 10(4). Poland.
eISSN 2391-8306 URL:
<https://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/JEHS/article/view/JEHS.2020.10.04.03>

2. Bielenka H., Puyo O. (2020). Педагогічні умови використання рухливих ігор з метою формування ціннісних орієнтацій дошкільників. *Pedagogia. Zeszyty naukowe*. Nr. 1. Ryki. S. 6-10. Poland. ISSN 2544-8889

**Публікації у виданнях, включених до переліку
наукових фахових видань України з присвоєнням категорії “Б”**

3. Пуйо О. І. (2017). «Дитячий колектив» як наукова категорія. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Сер. Педагогіка. № 1 (114). С. 44-48. ISSN
4. Пуйо О. І. (2018). Формування моральних якостей дітей дошкільного віку засобами рухливих ігор. *Актуальні проблеми психології: зб. наук. пр. Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*. Том IV. Психологія розвитку дошкільника. Вип. 14. С. 208-218. ISSN
5. Пуйо О. І. (2019). Підготовка майбутніх вихователів до використання рухливої гри як засобу формування ціннісних орієнтацій дітей дошкільного віку. *Освітній простір України*. №13. С.120-126. ISSN
6. Пуйо О. (2019). До проблеми формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливої гри в закладах дошкільної освіти. *Народна освіта*. Вип. 2. ISSN
- URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NarOsv_2019_2_10
7. Пуйо О. І. (2019). Стан роботи закладів дошкільної освіти щодо формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників за допомогою рухливих ігор. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. Фахове видання КНПУ Інституту Грінченка*. Київ. №32 (№2). С. 92-98. ISSN
8. Бєленька Г. В., Пуйо О. І. (2019). Формування ціннісних орієнтирувальних структур дітей дошкільного віку: Сінгапур – Україна, порівняльний аспект. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка*. Сер. Педагогіка. №2. С. 6-14. ISSN

Публікації, у яких додатково відображені результати дослідження

9. Пуйо О. І. (2018). До проблеми підготовки майбутніх вихователів щодо організації колективу дітей передшкільного віку. *Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*, 02 березня 2018 р. м. Кременчук. 316 с.
10. Пуйо О. І. (2018). До проблеми організації колективу дітей передшкільного віку. *Сучасні соціокультурні та психолого-педагогічні координати розвитку дитини: матеріали Всеукраїнської (з міжнародною участю) науково-практичної конференції*, 19-20 квітня 2018 р. Тернопіль. 232 с.
11. Пуйо О. І. (2018). Гра як засіб формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку. *Збірник, присвячений Всеукраїнській науково-практичній конференції, приурочений 100-річчю заснування Академії Наук України. Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти*. Тернопіль: ТОККПО. 2018. Вип. 10. С. 19-23.
12. Пуйо О. І. (2018). Проблема підготовки студентів до організації колективу дітей передшкільного віку засобами гри. *Розвиток професійної майстерності педагога: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції*, 26-27 квітня 2018 р. Тернопіль. 383 с.
13. Пуйо О. І. (2019). Ціннісні орієнтації дошкільної освіти України та Сінгапуру. Духовно-моральне виховання особистості: реалії та перспективи. *Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*, 19-20 квітня 2018 р. с. Зарваниця Терноп. обл. Тернопіль. С. 135-139.
14. Пуйо О. І. (2019). Грані майстерності сучасного педагога. *Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності»*: у 2 ч. Тернопіль. Ч. 2. 314 с. С. 140-142.

15. Пуйо О. І. (2019). Ціннісні орієнтації особистості в системі нових соціокультурних координат. Процеси українського державотворення від давніх часів до сьогодення (з нагоди 1000-річчя з початку правління Ярослава Мудрого). *Науковий методичний інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти*. Тернопіль: ТОКІППО. Вип. 12. 160 с. С. 154-157.
16. Пуйо О.І. (2019). Формування ціннісних орієнтацій старшого дошкільника засобами рухливих ігор. *Педагогічна компаратористика і міжнародна освіта — 2019: інтернаціоналізація та інтеграція в освіті в умовах глобалізації*: матеріали III Міжнародної наук.-практ. конф., 30 травня 2019 р. Київ. Ін-т педагогіки НАПН України. Київ – Дрогобич. С.151-152.
17. Bielenka H., Puyo O. (2019) Emphathy formation of senior preschool aged children in the process of active games. Modern world tendencies in the development of science. Vol. 2. London. 308 p. P. 16-25.
18. Пуйо О.І. (2020). Специфіка роботи з вихователями щодо формування ціннісних орієнтацій старших дошкільників засобами рухливих ігор. *Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності»*. Тернопіль. С.292-294.
19. Пуйо О. І. (2020). Ціннісні орієнтації дошкільників в грі: виміри та характеристика. *Педагогічна компаратористика та міжнародна освіта 2020: глобалізований простір інновацій*: матеріали IV Міжнародної наук.-практ. конф., 28 травня 2020 р. Київ. С. 271-273.
20. Puyo O. (2020). What value orientations are forming in active games. *Virtus*. №43. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/29542/1/Virtus%20%2343%2020200.pdf>

На підставі вивчення тексту дисертації, наукових праць здобувачки та результатів автоматизованої перевірки на відсутність plagiatu встановлено, що дисертаційну роботу виконано самостійно, текст

дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

Апробація матеріалів дисертації здійснювалася на науково-практичних конференціях різних рівнів, зокрема: «Розвиток професійної майстерності педагога» (м. Тернопіль, 2018), «Духовно-моральне виховання особистості: реалії та перспективи» (с. Зарваниця Тернопільської області, 2018), «Трансформація українських наукових парадигм упродовж ХХ-ХХІ століття» (м. Тернопіль, 2018), «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2019» (м. Київ, 2019), «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності» (Тернопіль, 2019), «Процеси українського державотворення від давніх часів до сьогодення (з нагоди 1000-річчя з початку правління Ярослава Мудрого)» (м. Тернопіль, 2019), «Педагогічна компаративістика – 2020» (м. Київ, 2020), «Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності» (м. Тернопіль, 2020); Всеукраїнських: «Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм» (м. Кременчук, 2018), «Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій» (м. Івано-Франківськ, 2018), «Сучасні соціокультурні та психолого-педагогічні координати розвитку дитини» (м. Тернопіль, 2018) науково-практичних конференціях.

Оцінка структури, мови та стилю дисертації. Зміст, що містить назви структурних елементів, заголовки та підзаголовки, логіка дисертації та кількість публікацій відповідають вимогам «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 167 (зі змінами)), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій». Структура дисертації відповідає алгоритму здійсненого автором дослідження. Дисертацію написано науковим стилем мовлення. Матеріали наукової роботи (повідомлення, пояснення, тлумачення досягнутих наукових результатів) викладено в логічній послідовності та

доступно для сприйняття.

Ознайомившись із дисертацією Пую О. І. «Рухливі ігри як засіб формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку» та науковими публікаціями, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, а також, взявши до уваги результати фахового семінару, вважаємо, що:

Дисертація Пую Ольги Ігорівни «Рухливі ігри як засіб формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку» є самостійним науковим дослідженням актуальної проблеми, містить оригінальні підходи до розв'язання її теоретичних і практичних аспектів.

У дисертації отримано нові науково обґрунтовані теоретичні й практичні результати, що в сукупності сприяють підвищенню ефективності процесу формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку засобами рухливих ігор. Основні положення дисертації, задекларовані здобувачем, містять елементи наукової новизни. Структура й обсяг роботи відповідають встановленим вимогам. Наукові положення, висновки та рекомендації повністю обґрунтовані та аргументовані, містять наукову новизну та отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях різного рівня.

Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань та спеціальності, з якої вона подається до захисту. За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота О. І. Пую відповідає спеціальності 012 Дошкільна освіта, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти й накопичено теоретичні знання, уміння, навички та компетентності, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, опановано методологією наукової та педагогічної діяльності.

Рекомендація дисертації до захисту. Дисертаційна робота Пую Ольги Ігорівни «Рухливі ігри як засіб формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку» є завершеною кваліфікаційною науковою працею з продукування нових ідей і практик педагогічної діяльності, а нові науково обґрунтовані результати в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, суттєве для розвитку теорії та практики дошкільної освіти.

Дисертаційна робота Пую Ольги Ігорівни «Рухливі ігри як засіб формування ціннісних орієнтацій дітей старшого дошкільного віку» відповідає вимогам п.10, 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 06 березня 2019 р. №167 (зі змінами), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій», і може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Рецензент:

Професор кафедри
теорії та історії педагогіки
Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор педагогічних наук, доцент.

В. В. Желанова

Рецензент:

доцент кафедри
початкової освіти
Педагогічного інституту
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидатка педагогічних наук,
старший науковий співробітник

С. П. Паламар

